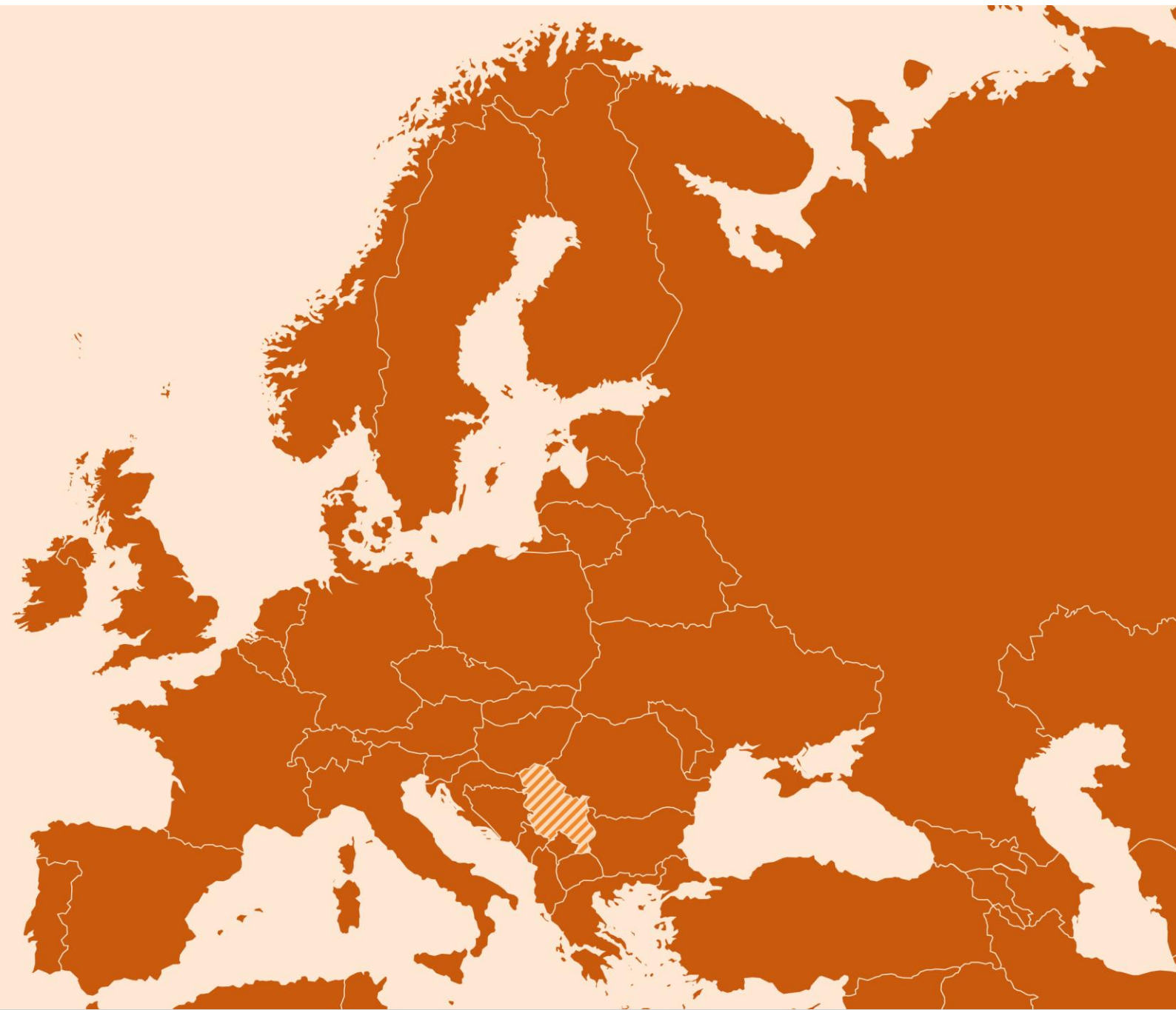

Serbien

Underlag till bedömning av ursprungsländer

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Serbien – Underlag till bedömning av ursprungsländer

2020-09-18, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Om rapporten och dess syfte	5
1.2	Internationella index och EU-praxis	5
2	Den serbiska staten	6
2.1	Nationell suveränitet	6
2.2	Territoriell kontroll och interna oroligheter	6
2.3	Statsskick	6
2.3.1	Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet	6
2.3.2	Folkets delaktighet och förtroende	8
2.3.3	Politisk situation och stabilitet	8
3	Allmänna fri- och rättigheter	10
3.1	Politiska rättigheter	10
3.2	Religionsfrihet	11
3.3	Etniska minoriteter	12
3.4	Utsatthet på grund av kön	13
3.5	Hbtq-personer	14
3.6	Personer med funktionsnedsättning	15
3.7	Barn	16
3.8	Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet	18
3.8.1	Dödsstraff	18
3.8.2	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	18
3.8.3	Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar	19
3.8.4	Miljökatastrofer	20
4	Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter	20
4.1	Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet	20
5	Non-refoulement	21
	Källförteckning	23

Elektroniska källor	23
Muntliga källor	27
Tryckta källor.....	27
Bilaga.....	28

1 Inledning

1.1 Om rapporten och dess syfte

Den här rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning, för att utgöra underlag till bedömning av situationen i ett ursprungsland. Underlaget omfattar ett antal faktorer som enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska bedömas för att avgöra om ett land är ett säkert ursprungsland.¹ Dessa faktorer är relaterade till bl.a. ett lands funktionalitet som rättsstat och skyddet för medborgerliga fri- och rättigheter. Rapporten utgör en översiktlig beskrivning av dessa områden, men gör inte anspråk på att ge en fullständig bild i någon del. Rapporten innehåller löpande hänvisningar till mer djupgående och specifik rapportering som Migrationsanalys bedömer vara relevant och kvalitativ för förståelsen av den aktuella situationen. Vidare tar rapporten inte ställning till om specifikt Serbien är att betrakta som ett säkert ursprungsland eller inte.

1.2 Internationella index och EU-praxis

Närmast nedan återfinns de EU-länder som i förteckningar över säkra ursprungsländer har fört upp Serbien, och en genomgång av hur Serbien rankas i några internationellt välrenommerade index. Sammanvägda kan de ses som indikatorer på situationen i landet. Bertelsmann Stiftung mäter graden av demokrati och marknadsekonomi, Economist Intelligence Unit graden av demokrati, World Justice Project efterlevnaden av rättsstatsprincipen och Freedom House allmänna fri- och rättigheter.

Serbien i internationella index ²		Serbien som säkert ursprungsland ³
Bertelsmann Stiftung (1–10) ⁴	6,95	Belgien Bulgarien Frankrike Kroatien Nederländerna Slovenien Tjeckien Tyskland Ungern Österrike
Economist Intelligence Unit (0–10)	6,41	
World Justice Project (0–1)	0,5	
Freedom House (0–100)	66	

¹ EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#) (Hämtad 2020-07-30).

² Inom parentes indikeras de värden skalorna baseras på, från sämsta till bästa möjliga poäng.

³ Information från andra EU-länder inhämtad av Migrationsanalys juni 2020.

⁴ Bertelsmann Stiftung mäter flera olika parametrar i sina årliga rapporter, denna siffra avser den politiska utvecklingen (eng. "political transformation").

2 Den serbiska staten

2.1 Nationell suveränitet

Republiken Serbien är en suverän stat på Balkan som utgörs av delar av det som en gång var Jugoslavien. Efter Jugoslaviens sönderfall i början på 1990-talet ingick Serbien i en federation tillsammans med Montenegro. Under 1998 eskalerade etniska spänningar i den serbiska provinsen Kosovo som efter ingripande av NATO ledde till att provinsen år 1999 sattes under förvaltning av FN. I juni 2006 lämnade Montenegro federationen samtidigt som det serbiska parlamentet deklarerade Republiken Serbien som successionsstat till statsförbundet. I februari 2008 deklarerade Kosovo sig självständigt.⁵ Kosovos självständighet är inte erkänd av Serbien och världssamfundet är splittrat i frågan.⁶ Sverige erkänner Kosovos självständighet sedan 4 mars 2008.⁷ Förhandlingar mellan Serbien och Kosovo pågår kontinuerligt men har alltmer kommit att fokusera på att normalisera relationen snarare än att behandla Kosovos status.⁸ Serbien har sedan 2013 haft formell status som kandidatland till EU och anslutningsförhandlingar pågår sedan 2014. De områden som främst behöver åtgärdas för att föra inträdesförhandlingarna framåt är enligt EU-kommissionen intensivare reformer av rättsväsendet och en normalisering av förhållandet till Kosovo.⁹

2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter

Serbien utövar effektiv kontroll över sitt territorium med undantag för Kosovo som Serbien alltjämt betraktar som en del av landet. Utöver frågan om Kosovos status finns inga allvarliga utmaningar mot den serbiska statsbildningen. Politiska grupper organiserade utefter etniska eller geografiska särintressen existerar men har inte något omfattande stöd.¹⁰

2.3 Statsskick

2.3.1 Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet

Serbien är en parlamentarisk republik som styrs enligt 2006 års konstitution som föreskriver maktindelning mellan den dömande, exekutiva och lagstiftande makten.¹¹

Presidenten är statschef och utses i allmänna val för en mandatperiod omfattande fem år. Presidenten innehar den exekutiva makten tillsammans med regeringen i enlighet med konstitutionen, men rollen är framförallt ceremoniell och de exekutiva befogenheterna relativt begränsade.¹² Den huvudsakliga verkställande makten ligger hos regeringen, och premiärministern ska vara dess främsta företrädare. Premiärministern föreslås av presidenten och

⁵ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betal tjänst], *Modern historia*, 2019-02-15, [url](#) (Hämtad 2019-07-23).

⁶ World Population Review, *Countries that Recognize Kosovo 2020*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁷ Ibid.

⁸ UI, Landguiden, 2019.

⁹ EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Serbia 2019 Report*, 2019-05-29, s. 3, [url](#) (Hämtad 2019-05-29).

¹⁰ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Serbia*, 2020-04-29, s. 8, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

¹¹ Serbiens konstitution, tillgänglig via: International Labour Organization (ILO), *Constitution of the Republic of Serbia*, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

¹² UI, Landguiden [betal tjänst], *Politiskt system*, 2020-07-10, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

godkänns av parlamentet.¹³ I sin tur föreslår premiärministern regeringens komposition för parlamentet som godkänner tillsättningen av ministrar.¹⁴

Parlamentet (*Narodna Skupština Srbije*) innehar den lagstiftande makten och tillämpar ett enkammarsystem. Dess 250 ledamöter tillsätts genom allmänna val vart fjärde år.¹⁵ Parlamentet består av talman, biträdande talman, generalsekreterare, parlamentsgrupper, delegationer och parlamentskommissioner.¹⁶ Parlamentet har även ett tillsynsmandat över arbetet inom regeringen, nationalbankens direktör, ombudsmannen och andra statsgrenar.¹⁷

Statliga myndigheter ska verka oberoende och arbetet styras av konstitutionen och lagen. Regeringen kan dock utfärda beslut och instruktioner till myndigheterna för att implementera gällande rätt.¹⁸

Konstitutionsdomstolen prövar rättsakters legalitet, besluten är bindande för statsförvaltningen, domstolssystemet inkluderat.¹⁹ Domstolen består av femton domare som väljs för en period omfattande nio år. Fem av domarna utses av parlamentet, fem av presidenten och ytterligare fem av högsta domstolen.²⁰

I stora drag överensstämmer de formella bestämmelserna med hur makten och politiken utövas i praktiken. Det finns dock vissa områden där den praktiska efterlevnaden av det konstitutionella ramverket har ifrågasatts. Effektiviteten i parlamentets tillsynsmandat är ett sådant exempel med anledning av de auktoritära tendenser som sittande president Alexander Vučić har uppvisat, exempelvis genom att fortsätta agera som regeringens främsta företrädare trots övergången från premiärministerposten till presidentposten.²¹ I sin senaste rapport om Serbien uppger EU-kommissionen att det finns ett trängande behov av partiöverskridande debatt och att den regerande koalitionen uppträdande i parlamentariska sammanhang har försämrat debatterna och parlamentets granskande blick, och på så vis undergrävt parlamentets översynsfunktion av den exekutiva makten.²² Ett annat exempel är att administrativa resurser och politikers inflytande över media har missbrukats för att säkerställa regeringspartiets stöd i valen.²³

¹³ Serbien, The President of the Republic of Serbia, *Responsibilities*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

¹⁴ Serbiens konstitution, art. 127.

¹⁵ UI, Landguiden, *Politiskt system*.

¹⁶ Serbien, National Assembly of the Republic of Serbia, *Composition*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

¹⁷ Serbien, National Assembly of the Republic of Serbia, *Jurisdiction, competences and duties of the National Assembly*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

¹⁸ Serbiens konstitution, art. 107, 123, 124, 136.

¹⁹ Ibid., art. 167–169, 171.

²⁰ Ibid., art. 167–169, 171.

²¹ Bertelsmann Stiftung, s. 10; Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Serbia*, 2020-03-04, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

²² EU-kommissionen, s. 3.

²³ Bertelsmann Stiftung, s. 16.

2.3.2 Folkets delaktighet och förtroende

Generellt sett accepterar allmänheten demokratiska normer, demokratiska processer och det konstitutionella ramverket.²⁴ Men allmänhetens förtroende för staten och statliga institutioner är lågt.²⁵ Framförallt präglas det bristande förtroendet av de korruptionsproblem som finns inom många institutioner.²⁶ I en opinionsundersökning av Regional Cooperation Council från 2019 uppgav 68 procent av respondenterna att de inte litar på eller tenderar att inte lita på regeringen, medan 71 procent uppgav att de inte eller tenderar att inte lita på parlamentet.²⁷ I en undersökning av Eurobarometer, som nämns i Bertelsmanns Stiftungs senaste årsrapport, uppskattas på ett liknande sätt endast 33 procent av medborgarna lita på parlamentet och 44 procent lita på regeringen. Dessa förtroendesiffror ligger i linje med medelvärdet bland EU:s medlemsstater.²⁸

Det serbiska politiska systemet är konkurrenskraftigt och allmänna val genomförs kontinuerligt.²⁹ Det senaste valet till parlamentet hölls i juni 2020 och valdeltagandet låg på omkring 48 procent, deltagandet bör ses i ljuset av den pågående pandemin och att flera partier bojkottade valet.³⁰ Under 2017 hölls det senaste valet till presidentposten och valdeltagandet låg på ca 56 procent.³¹

2.3.3 Politisk situation och stabilitet

Fredliga maktöverföringar mellan rivaliserande partier har ägt rum i Serbien under de senaste två decennierna.³² De senaste årens politiska fokus har legat på att förbereda de politiska och administrativa systemen för en framtida EU-integration sedan Serbiens formella ansökan år 2009.³³ Frågan om EU-medlemskap har lett till partiinterna splittringar, särskilt med anledning av delade meningar kring hur man ska förhålla sig till Kosovo, där en neutraliserad relation är en förutsättning för ett framtida medlemskap.³⁴

Sedan 1990-talet har olika politiska partier kunnat delta i relativt fria val.³⁵ Serbiska framstegspartiet (SNS) och Vučić, som för närvarande innehar presidentposten, har dominerat serbisk politik sedan 2012 och partiet har haft egen majoritet i parlamentet sedan 2014.³⁶

Under senare år har landet sett en negativ trend vad gäller demokratisk utveckling där regeringen och SNS anklagas för att urholka politiska och civila rättigheter.³⁷ Oppositionen har

²⁴ Ibid., s. 17.

²⁵ Initierad källa (B), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27.

²⁶ Initierad källa (A), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27; Initierad källa (C), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27.

²⁷ Regional Cooperation Council, *Balkan Barometer 2019*, 2019, s. 96, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

²⁸ Bertelsmann Stiftung, s. 17.

²⁹ Ibid., s. 9; Freedom House.

³⁰ Balkan Insight, *Why Everyone Lost Out in Serbia's Elections*, 2020-06-25, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

³¹ Bertelsmann Stiftung, s. 9.

³² Ibid.; Freedom House.

³³ Bertelsmann Stiftung, s. 6; UI, Landguiden, 2019.

³⁴ UI, Landguiden, 2020, *Politiskt system*.

³⁵ Bertelsmann Stiftung, s. 4–6.

³⁶ UI, Landguiden [betaltjänst], *Aktuell politik*, 2020-07-10, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

³⁷ Freedom House.

särskilt kritiserat de nyval som utlystes 2014 och 2016, under vilka SNS anklagades för riggning och annat valfusk.³⁸ En grundproblematik inför valet 2016 var att Vučić utlyste nyval till parlamentet trots att SNS redan hade en stark ställning i parlamentet. Kritiker menar att det egentliga syftet ska ha varit att vinna starkare stöd i provinsen Vojvodina, som innan valet styrdes av oppositionspartiet Demokratiska partiet.³⁹ I rapporter från Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) beskrevs båda valen följa och respektera grundläggande friheter och det fanns flera genuina valalternativ. Valadministrationen uppgavs arbeta effektivt och i stor utsträckning inneha väljarnas förtroende. OSSE noterade dock flera inkomna rapporter om försök att påverka enskilda väljares röster. Även det politiska inflytandet över media underströks och OSSE efterfrågade mer kritisk och analytisk rapportering.⁴⁰ Under parlamentsvalet 2016 noterade OSSE att SNS företrädare gjorde flera framträdanden i sina roller som statliga företrädare under valkampanjen och på så vis bidrog till att sudda ut skiljelinjen mellan parti och stat.⁴¹

Även det nyligen genomförda parlamentsvalet i juni 2020 har mött kritik och följdes av stora demonstrationer efter att restriktioner för att hämma coronavirusets spridning återinfördes strax efter valet.⁴² OSSE noterar i sin preliminära rapportering att valet genomfördes effektivt trots pandemins utmaningar och att grundläggande friheter såsom yttrandefrihet och församlingsfrihet respekterades. Liksom tidigare år pekas det politiska inflytandet över media ut som ett problem i och med att regeringen får för stort utrymme där. Ytterligare ett problem var att flera partier valde att bojkotta valet, vilket begränsade tillgängliga valalternativ för väljarna.⁴³

De politiska spänningarna har ökat under de senaste åren och det senaste valet genomfördes under intensiv politisk polarisering.⁴⁴ Ett trettiotal politiska partier har samlats under oppositionsgrupperingen *Allians för Serbien* som förenas i sitt motstånd mot regeringen och Vučić.⁴⁵ Efter att en ledare för ett mindre oppositionsparti misshandlades under 2018 och SNS från flera håll anklagades för att ha kopplingar till förövarna, utlöstes stora gatuprotester mot vad som upplevdes som ett allt mer auktoritärt styre. Demonstrationerna hölls veckovis under 2019 och en bit in i 2020. Allians för Serbien valde att bojkotta sessioner i parlamentet för att stötta demonstranternas krav och flera partier i alliansen bojkottade valet 2020.⁴⁶

³⁸ Ibid.; Bertelsmann Stiftung, s. 9.

³⁹ UI, Landguiden, 2020, *Aktuell Politik*; Balkan Insight, *Serbia's Ruling Party Takes Over Northern Province*, 2016-04-27, [url](#) (Hämtad 2019-04-08).

⁴⁰ Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) & Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), *Republic of Serbia. Early Parliamentary Elections 16 March 2014. OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report*, 2014-05-22, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-07-24); OSSE/ODIHR, *Republic of Serbia. Early Parliamentary Elections 24 April 2016. OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report*, 2016-07-29, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

⁴¹ OSSE/ODIHR, 2016, s. 1.

⁴² SVT Nyheter, *Serbiens parlament stormades vid protester*, 2020-07-08, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁴³ OSSE/ODIHR, *ODIHR Special Election Assessment Mission. Republic of Serbia – Parliamentary Elections, 21 June 2020. Statement of Preliminary Findings and Conclusions*, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ UI, Landguiden, *Politiskt system*.

⁴⁶ UI, Landguiden, *Aktuell politik*; OSSE/ODIHR, *Republic of Serbia Parliamentary Elections 2020. ODIHR Needs Assessment Mission Report 12-15 November 2019*, 2019-12-20, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

3 Allmänna fri- och rättigheter

3.1 Politiska rättigheter

Grundläggande demokratiska fri- och rättigheter såsom tanke- och yttrandefrihet, pressfrihet, församlingsfrihet och föreningsfrihet åtnjuter ett grundlagsskydd i konstitutionen och dessa rättigheter respekteras i allmänhet av regeringen.⁴⁷

Serbien har ett stort medielandskap med omkring 2 000 registrerade medieföretag. Under senare år har flera internationella observatörer noterat en tillbakagång vad gäller mediefriheten i Serbien till följd av politiskt inflytande, bristande transparens vad gäller ägandeförhållanden och journalister som möter hot och attacker. Det förekommer rapporter om att medier tillämpar självcensurering med anledning av ekonomiska påtryckningar och därmed avstår från att publicera regeringskritiskt material.⁴⁸ Det statliga biståndet till media tenderar även att gå till regeringstroga medier.⁴⁹

Civilsamhället är aktivt och innehåller ett stort antal och varierande organisationer, föreningar och medborgarinitiativ.⁵⁰ Civilsamhällesorganisationer kan dock stå inför ekonomiska utmaningar och utsättas för påtryckningar i form av omfattande kritik från regeringsföreträdare och regeringstroga medier.⁵¹

För mer information om politiska rättigheter i Serbien rekommenderas följande rapporter:

- Amnesty International, *Human Right in Europe – Review of 2019 – Serbia (including Kosovo)* [EUR 01/2098/2020], 2020-04-16, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/serbia/report-serbia>
- Belgrade Centre for Human Rights, *Human Rights in Serbia 2019, 2020*, <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/wp-content/uploads/2014/01/Human-Rights-in-Serbia-2019.pdf>
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Serbia*, 2020-04-29, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_SRB.pdf
- EU-kommissionen, *Serbia 2019 Report*, 2019-05-29, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-serbia-report.pdf>
- Freedom House, *Freedom in the World – Serbia*, 2020-03-04, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020>

⁴⁷ Serbiens konstitution, art. 46, 50, 54, 55; Freedom House; United States Department of State (USDOS), *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Serbia*, 2020-03-17, s. 9, 12, 14, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

⁴⁸ USDOS, 2020-03-17, s. 9, 12, 14; Center for Investigative Journalism of Serbia (CINS), *Pressures on journalists*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-07-23); Reporters without borders (RSF), *Serbia*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁴⁹ CINS, *Financing the media*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁵⁰ Utrikesdepartementet (UD), *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, s. 7, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁵¹ UD, s. 1.

- Human Rights Watch, *World Report 2020: Serbia/Kosovo*, 2020-01-15, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/serbia/kosovo>
- Utrikesdepartementet (UD), *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://www.regeringen.se/49153f/contentassets/cc03d6588e0f4223bfcd34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf>
- United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices: Serbia 2019*, 2020-03-17, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>

3.2 Religionsfrihet

Den serbiska konstitutionen garanterar religionsfrihet och innehåller ett uttryckligt förbud mot införandet av en statsreligion. Religionsutövning är tillåten enskilt eller i grupp och det finns inga krav på att religiösa grupper behöver registrera sig. Religionsfriheten kan endast inskränkas genom lagstiftning i syfte att skydda liv eller hälsa, ett demokratiskt samhälle, fri- och rättigheter garanterade i konstitutionen, allmän ordning eller för att förhindra religiösa eller etniska hatbrott.⁵² I antidiskrimineringslagstiftningen anges religiös tillhörighet som diskrimineringsgrund.⁵³

Det finns inga uppgifter som tyder på att den serbiska staten inskränker religionsfriheten. Kyrkolagen delar dock upp religiösa grupper i trossamfund och traditionella kyrkor, där de senare erhåller vissa förmåner på exempelvis skatteområdet.⁵⁴ I viss utsträckning kan religiösa samfund som inte är registrerade stöta på administrativa problem i form av exempelvis svårigheter att öppna bankkonton eller på annat sätt teckna firma. Detta är dock frågan om administrativa problem som inte är direkt kopplade till själva religionsutövningen.⁵⁵ Av de samfund som är aktiva i Serbien är det Jehovas vittnen som förefaller stöta på mest problem i sin religionsutövning. Rapportering förekommer om polisingripanden mot missionering genom dörrknackning samt fall inom sjukvården där läkare vägrat vård utan blodtransfusion. Jehovas vittnen uppger dock att acceptansen för deras religionsutövning har ökat och att samfundet på högre nivå har ett gott myndighetssamarbete.⁵⁶

Den dominerande serbisk-ortodoxa kyrkan har varit aktiv i att förespråka religiös pluralism och bland annat formellt protesterat mot införandet av kontroversiell lagstiftning avseende religiösa samfund i grannlandet Montenegro. Lagstiftningen avsåg bland annat förstatligande av egendom tillhörig religiösa samfund.⁵⁷

För mer information om religionsfrihet i Serbien rekommenderas följande rapporter:

⁵² USDOS, *2019 Report on International Religious Freedom: Serbia*, 2020-06-10, s. 4, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁵³ Serbien, Lagstiftande organ, *Law on the Prohibition of Discrimination*, 2009, art. 2, [url](#) (Hämtad 2019-06-14).

⁵⁴ UD, s. 10.

⁵⁵ USDOS, 2020-06-10, s. 4.

⁵⁶ Ibid, s. 9.

⁵⁷ New Europe, *Serbian Orthodox church protests religious freedom bill in Montenegro*, 2019-12-24, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

- UD, *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://www.regeringen.se/49153f/contentassets/cc03d6588e0f4223bfdc34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf>
- USDOS, *2019 Report on International Religious Freedom: Serbia*, 2020-06-10, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/05/SERBIA-2019-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf>

3.3 Etniska minoriteter

De största minoritetsgrupperna i Serbien är ungrare, bosniaker (muslimska slaver), romer, kroater och albaner. Etniska minoritetsgrupper har möjlighet att organisera sig i nationella minoritetsråd, som enligt lag möjliggör deltagande i offentligt beslutsfattande och som påbjuder visst självstyre inom områdena språk, utbildning, information och kultur. Det finns idag 21 minoritetsråd. Kontoret för mänskliga och minoriteters rättigheter ansvarar för koordineringen av deras gemensamma arbete.⁵⁸ Etniskt ursprung, hudfärg, förfäder, ras, nationell tillhörighet och språk utgör diskrimineringsgrunder i antidiskrimineringslagstiftningen.⁵⁹ Där till finns en särskild lagstiftning till skydd av nationella minoriteters rättigheter.⁶⁰

Romer utgör den mest utsatta etniska minoriteten i Serbien och är enligt lokala civilsamhällesorganisationer och relevanta myndighetsinstitutioner utsatta för en hög grad av diskriminering och lever i många fall isolerade från samhället i övrigt. Över hälften av de formella anmälningar som inkom till myndigheterna under 2018 avseende diskriminering på grund av etnicitet gällde romer. Även albaner och bosniaker är i viss utsträckning utsatta i form av exempelvis högre arbetslöshet och en lägre grad av politisk representation än majoritetsbefolkningen. Beträffande den albanska minoriteten är frågan om Kosovos självständighet och relation till Albanien särskilt känslig. Serbiska myndigheter bedriver genom särskilda institutioner ett aktivt arbete när det gäller att försvara etniska minoriteters rättigheter och motverka etniska konflikter.⁶¹ Serbiens parlament har antagit tillägg till sin uppförandekod som syftar till att förhindra att parlamentariker uttrycker sig hatiskt eller nedsättande. Det förekommer dock att officiella statliga företrädare och politiskt förtroendevalda aktivt uttalar sig nedsättande och hatiskt om nationella minoriteter.⁶² Antalet romer och personer ur andra minoritetsgrupper har ökat inom statsförvaltningen under senare år men är fortsatt underrepresenterade.⁶³

För mer information om etniska minoriteters situation i Serbien rekommenderas följande rapporter:

⁵⁸ UD, s. 15.

⁵⁹ Serbiens antidiskrimineringslag, art. 2.

⁶⁰ Serbien, Ministry for Human Rights, *The Law on the Protection of Rights and Freedoms of National Minorities*, 2002-02-27, [url](#) (Hämtad 2020-07-30).

⁶¹ USDOS, 2020-03-17, s. 31; Belgrade Centre for Human Rights (BCHR), *Human Rights in Serbia 2019*, 2020, s. 281 ff., [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

⁶² USDOS, 2020-03-17, s. 31; BCHR, s. 281 ff.;

⁶³ European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of Serbia Subject to Interim Follow-up*, 2020-06-02, s. 5–6, [url](#) (Hämtad 2020-07-30).

- Belgrade Centre for Human Rights, *Human Rights in Serbia 2019*, 2020, <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/wp-content/uploads/2014/01/Human-Rights-in-Serbia-2019.pdf>
- Europarådet, *Advisory Committee on the Framework Convention for the Protection of National Minorities. Forth Opinion on Serbia adopted on 26 June 2019*, 2019-12-8, <https://rm.coe.int/4th-op-serbia-en/16809943b6>
- European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of Serbia Subject to Interim Follow-up*, 2020-06-02, <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8275>
- Migrationsverket, *Serbien: rätts- och säkerhetssektorn*, 2019-08-21, kap. 7.3., <https://li-fosextern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43509>
- UD, *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://www.regeringen.se/49153f/contentassets/cc03d6588e0f4223bfcd34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf>
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Serbia 2019*, 2020-03-17, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>

3.4 Utsatthet på grund av kön

Serbien har ratificerat Istanbulkonventionen, FN:s kvinnokonvention (CEDAW) samt dess tilläggsprotokoll och har specifik lagstiftning för jämlikhet mellan könen och lagstiftning som adresserar det som benämns "våld i hemmet".⁶⁴ Antidiskrimineringslagstiftningen anger kön som diskrimineringsgrund.⁶⁵ Trots åtgärder för att stärka jämlikhet mellan könen är kvinnor underrepresenterade på beslutsfattande positioner i samtliga av samhällets sfärer.⁶⁶ Våld i nära relationer är utbrett och drabbar i första hand kvinnor.⁶⁷ Antalet anmälningar om "våld i hemmet" är på uppgång liksom dödstalen bland våldsutsatta kvinnor. Det är dock svårt att avgöra om det faktiska våldet och de dödliga utgångarna har ökat eller om fler fall anmäls och att fler dödsfall kan kopplas till våld i nära relationer.⁶⁸ Enligt UNWOMEN pekar studier på att en av två kvinnor i Serbien någon gång har upplevt våld i nära relationer.⁶⁹ Organisationen Autonomous Womens Centre uppger i en tidningsintervju att den dödliga utgången till följd av våld i nära relationer åtminstone uppgår till 30 kvinnor per år.⁷⁰ I en årsrapport av

⁶⁴ Kvinna till Kvinna, samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-02; UNWOMEN, *Serbia*, [daterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁶⁵ Serbiens antidiskrimineringslag, art. 2.

⁶⁶ UNWOMEN.

⁶⁷ Initierad källa (A); Initierad källa (B).

⁶⁸ Lawyers' Committee for Human Rights (YUCOM), samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-02-29.

⁶⁹ UNWOMEN.

⁷⁰ Serbian Monitor, *320 women killed as a result of domestic violence in Serbia in the last 10 years*, 2019-05-20, [url](#) (Hämtad 2020-08-13).

Women Against Violence Europe (WAVE) uppskattas 30 kvinnor ha avlidit till följd av våld i nära relationer i Serbien under 2018.⁷¹

För mer information om kvinnors situation i Serbien rekommenderas följande rapporter:

- Group of Expert on Action against Violence against Women and Domestic Violence (GREVIO), *GREVIO Baseline Evaluation Report Serbia*, 2020-01-22, <https://rm.coe.int/grevio-report-on-serbia/16809987e3>
- Migrationsverket, *Serbien: rätts- och säkerhetssektorn*, 2019-08-21, kap. 7.2., <https://li-fosextern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43509>
- United Nations Committee on the Elimination of Discrimination against Women, *List of issues and questions in relation to the fourth periodic report of Serbia*, CEDAW/C/SERB/Q/4, 2018-08-03, tillgänglig via: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2fC%2fSRB%2fQ%2f4&Lang=en
- Women Against Violence, *Femicide – the Murder of Women in Serbia. Quantitative narrative report for 2017*, 2017, <https://www.zeneprotivnasilja.net/images/pdf/FEMICIDE%20Narrative%20and%20Quantity%20Annual%20Report%20for%202017.pdf>

3.5 Hbtq-personer

Sex mellan män avkriminaliserades 1994 i Serbien. Sex mellan kvinnor eller att ha en könsöverskridande identitet har aldrig varit förbjudet enligt lag.⁷² Serbien har ett formellt skydd av hbtq-personers rättigheter. Sexuell läggning och könsidentitet definieras som diskrimineringsgrunder i antidiskrimineringslagstiftningen och hatbrott som grundar sig i en persons sexuella läggning eller könsidentitet ska medföra ett högre straffvärde enligt strafflagen.⁷³ I praktiken tillämpas dock inte hatbrottslagstiftningen mer än undantagsvis, vilket leder till att förövare får lägre straff i de ärenden där de lagförs än vad som annars varit fallet. Det är dock inte bara poliser och åklagare som tenderar att missa eller bortse från hatbrottsdimensionen utan även offrens ombud.⁷⁴

Negativa attityder och avståndstagande från hbtq-personer är vanligt bland den serbiska allmänheten. Den serbisk-ortodoxa kyrkan har inflytande över stora delar av befolkningen och uppges sprida konservativa värderingar och motstånd mot hbtq.⁷⁵ Vid sidan av rådande traditionella normer om könsroller finns en utbredd okunskap om hbtq.⁷⁶ De senaste årens

⁷¹ Women Against Violence Europe (WAVE), *Wave Country Report 2019*, december 2019, s. 50, [url](#) (Hämtad 2020-08-13).

⁷² Civil Rights Defenders (CRD), samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-02; LGBTI Equal Rights Association for Western Balkans and Turkey (ERA), *Serbia*, 2016-11-15, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁷³ CRD; Center for Advanced Legal Studies, samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-01; Serbiens antidiskrimineringslag, art. 2.

⁷⁴ YUCOM.

⁷⁵ Euronews, *'I'm not giving up': Belgrade Pride calls for Serbia to address LGBT rights*, 2019-09-17, [url](#) (Hämtad 2020-08-14); Brujic, Marija, EU Integration and the Serbian Orthodox Christianity: Socio-anthropological Perspectives, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 16(47): 32–46, januari 2017, [url](#) (Hämtad 2020-08-14).

⁷⁶ CRD; FN:s utvecklingsprogram (UNDP), *Being LGBTI In Eastern Europe: Serbia Country Report. A participatory review and analysis of the legal, institutional, policy and socio-economic environment for*

opinionsundersökningar pekar på att uppfattningar om att homosexualitet är en sjukdom eller inte bör uttryckas utanför hemmen är utbredda.⁷⁷

Det har funnits en organiserad hbtq-rörelse i Serbien sedan 1990-talet och flera organisationer inom civilsamhället arbetar aktivt med hbtq-relaterade frågor.⁷⁸ Trots ett aktivt civilsamhälle kan enskilda hbtq-personer och aktivister dra sig för att träda fram i media, det kan röra sig om tidigare erfarenheter av våld och trakasserier eller rädsla för att bli av med jobbet.⁷⁹ Ana Brnabić, premiärminister sedan 2017, blev landets första kvinnliga och öppet homosexuella person att utnämnas till premiärministerposten.⁸⁰ Även om en öppet lesbisk premiärminister i viss mån kan tolkas som att det serbiska samhället blivit mer tolerant bör det samtidigt nämnas att Brnabić inte figurerat som premiärministerkandidat i någon valrörelse utan utnämndes av Vučić.⁸¹ Pride har genomförts årligen sedan 2014 med omfattande polisnärvaro.⁸²

För mer information om hbtq-personers situation i Serbien rekommenderas följande rapporter:

- Migrationsverket, *Serbien: rätts- och säkerhetssektorn*, 2019-08-21, kap. 7.1., <https://lifoextern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43509>
- UNDP, *Being LGBTI In Eastern Europe: Serbia Country Report. A participatory review and analysis of the legal, institutional, policy and socio-economic environment for lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex people, and civil society*, 2017-11-28, [https://www.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_RS_Being_LGBTI_in_SERBIA%20report_web%20version.eng%20\(1\).pdf](https://www.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_RS_Being_LGBTI_in_SERBIA%20report_web%20version.eng%20(1).pdf)

3.6 Personer med funktionsnedsättning

Det konstitutionella ramverket och kompletterande speciallagstiftning förbjuder diskriminering av personer med funktionsnedsättning. Detta inkluderar uttryckligen åtkomlighet till alla former av samhällsservice. I praktiken är implementeringen på området eftersatt och inga framsteg har kunnat skönjas på senare tid.⁸³ Vad som förefaller vara det främsta problemet är bristande åtkomlighet till samhällsservice på grund av dåligt anpassade lokaler.⁸⁴ Etablering på arbetsmarknaden underlättas av statligt stöd till arbetsgivare som anpassar tjänster till personer med funktionsnedsättning, men anställningsgraden är alltför låg.⁸⁵

lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex people, and civil society, 2017-11-28, s. 11, [url](#) (Hämtad 2019-06-17).

⁷⁷ The Guardian, *Serbia gets its first female – and gay – prime minister*, 2017-06-15, [url](#) (Hämtad 2020-07-23)

⁷⁸ CRD; ERA, *List of organizations in Serbia*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁷⁹ CRD.

⁸⁰ The Guardian.

⁸¹ Washington Post [betaltjänst], *Serbia's prime minister just became president. What's wrong with this picture*, 2019-04-04, [url](#) (Hämtad 2020-07-23).

⁸² CRD; USDOS, 2020-03-17, s. 33–34.

⁸³ EU-kommissionen, s. 28.

⁸⁴ USDOS, 2020-03-17, s. 30

⁸⁵ Ibid.

För mer information om situationen för personer med funktionsnedsättning i Serbien rekommenderas följande rapporter:

- Belgrade Centre for Human Rights, *Human Rights in Serbia 2019, 2020*, <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/wp-content/uploads/2014/01/Human-Rights-in-Serbia-2019.pdf>
- Human Rights Watch, *"It is My Dream to Leave This Place". Children with Disabilities in Serbian institutions*, 2016-06-01, <https://www.hrw.org/report/2016/06/08/it-my-dream-leave-place/children-disabilities-serbian-institutions>
- UD, *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://www.regeringen.se/49153f/contentassets/cc03d6588e0f4223bfdc34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf>
- USDOS, *Country Report on Human Rights Practices: Serbia 2019*, 2020-03-17, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>

3.7 Barn

Serbien har tillträtt FNs konvention om barns rättigheter genom övertagande av f.d. Jugoslaviens internationella åtaganden. Medan f.d. Jugoslavien hade formella reservationer mot vissa av konventionens artiklar har Serbien deklarerat att man utökar sina åtaganden till att gälla konventionen i sin helhet.⁸⁶ Konventionen och de två tilläggsprotokollen är införlivade i nationell lagstiftning.⁸⁷

Medborgarskap erhålls vid födseln om en eller båda föräldrarna är serbisk medborgare och enligt gällande lagstiftning ska alla födslar registreras i befolkningsregistret. Framförallt bland landets romska minoritet förekommer dock att föräldrar avstår från att registrera födsel. Det finns rättsliga möjligheter till att göra registreringen i efterhand men proceduren är komplex. Avsaknad av formell registrering riskerar att leda till svårigheter att erhålla offentlig service såsom sjukvård och utbildning.⁸⁸

Grundskoleutbildning är gratis och obligatorisk men ekonomiska utmaningar och etnisk diskriminering, framförallt utanför de större städerna, medför att en del barn tvingas avstå skolgång till förmån för arbete eller att hjälpa till i hemmet. Inom den romska minoriteten är det

⁸⁶ United Nations Treaty Collection, https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en#55 (hämtad 2020-10-22)

⁸⁷ Utrikesdepartementet, *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2018*, s. 15, <https://www.regeringen.se/4a7252/contentassets/cc03d6588e0f4223bfdc34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf>, (hämtad 2020-10-22)

⁸⁸ United States Department of State (USDOS), *Serbia 2019 Human Rights Report*, s. 27 ff., <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> (hämtad 2020-10-22)

särskilt vanligt att unga flickor hoppar av skolan vid tidig ålder.⁸⁹ Överlag är skolgång en problematisk fråga för romska barn där en oproportionerligt stor del anses ha särskilda behov och sätts i separata klasser. Enligt gällande lagstiftning har minoriteter rätt till utbildning på sitt modersmål men i praktiken följs inte alltid lagstiftningen då det råder brist på undervisningsmaterial och infrastruktur.⁹⁰

Våld mot och utnyttjande av barn är förbjudet i lag men patriarkala sociala strukturer och traditioner gör framförallt barn i marginaliserade grupper till en utsatt grupp vad gäller fysiskt och psykiskt våld, diskriminering, tvångsgifte och barnarbete.⁹¹

Barn i barnhem och institutioner är särskilt utsatta för övergrepp. Statens övergripande målsättning är att så få barn som möjligt ska institutionaliseras utan istället placeras i fosterfamiljer. Detta gäller även barn med psykiska eller fysiska funktionshinder.⁹²

Staten är aktiv i sitt arbete för att främja barns rättigheter och även om vissa framsteg gjorts genom strukturella reformer finns kvarvarande implementeringsproblem.⁹³ Ombudsmannen har det formella ansvaret att övervaka att barns rättigheter tillvaratas och att lagstiftningen tillämpas ändamålsenligt. I sin senaste årliga rapport utfärdade Ombudsmannen en rad rekommendationer avseende rekommenderade åtgärder för att bättre implementera befintlig lagstiftning och för att möjliggöra bättre koordination mellan olika statliga aktörer.⁹⁴ De insatser som görs är dock i första hand fokuserade på att skydda barn som fallit offer för övergrepp och diskriminering snarare än tidiga insatser och strukturella förändringar.⁹⁵ De framstegs som görs och de åtgärder som vidtas förefaller dock inte nå de mest utsatta utan istället sker en ökning av skillnaderna mellan barn i olika demografiska grupper.⁹⁶

För mer information rekommenderas följande rapporter;

United Nations Children's Fund (UNICEF), *Situation Analysis of Children and Adolescents in Serbia, 2019*, s. 55 https://www.unicef.org/serbia/media/13466/file/SitAn_publication_2019.pdf

⁸⁹ United Nations Children's Fund (UNICEF), *Situation Analysis of Children and Adolescents in Serbia, 2019*, s. 55 https://www.unicef.org/serbia/media/13466/file/SitAn_publication_2019.pdf (hämtad 2020-10-22)

⁹⁰ USDOS, s. 27 ff.

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid.

⁹³ Europeiska Unionen, *Commission Staff Working Document Serbia 2020*, s. 37 https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/serbia_report_2020.pdf (hämtad 2020-10-22)

⁹⁴ Republic of Serbia Protector of Citizens, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2019*, s. 31 ff., <https://www.ombudsman.org.rs/attachments/article/175/Regular%20Annual%20Report%20of%20the%20Protector%20of%20Citizens%20for%202019%20pdf.pdf> (hämtad 2020-10-22)

⁹⁵ USDOS, s.27 ff.

⁹⁶ UNICEF, s. 9

Republic of Serbia Protector of Citizens, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2019*, <https://www.ombudsman.org.rs/attachments/article/175/Regular%20Annual%20Report%20of%20the%20Protector%20of%20Citizens%20for%202019%20pdf.pdf>

United States Department of State (USDOS), *Serbia 2019 Human Rights Report*, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>

3.8 Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet

3.8.1 Dödsstraff

Dödsstraff avskaffades i Serbien år 2001.⁹⁷ Serbien har ratificerat flera internationella konventioner som förbjuder dödsstraff och den serbiska konstitutionen från 2006 förbjuder dödsstraff i artikel 24.⁹⁸

3.8.2 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Konstitutionens artikel 25 förbjuder tortyr och inhuman eller förnedrande behandling eller bestraffning.⁹⁹ Ombudsmannakontoret innehar uppgiften att vara en nationell förbyggande mekanism mot tortyr.¹⁰⁰ I sin rapport från 2019 skriver ombudsmannakontoret att tortyr inte existerar i organiserad form orkestrerad av myndigheterna, men uppger att det förekommer allvarlig illabehandling i enskilda fall.¹⁰¹ Det förekommer rapportering om att poliser emellanåt misshandlar och trakasserar misstänkta, vanligtvis för att framtvinga erkännanden – trots att erkännanden som kommit fram under sådana omständigheter inte godtas i domstol.¹⁰² Efter ett besök under 2017 noterade Europarådets kommitté mot tortyr uppgifter om

⁹⁷ UD, s. 9.

⁹⁸ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 187*, 2020-07-24, [url](#) (Hämtad 2020-07-24); Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-07-24, [url](#) (Hämtad 2020-07-24); United Nations Treaty Collection, 12. *Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty*, 2020-07-23, [url](#) (Hämtad 2020-07-23); Serbiens konstitution, art. 24.

⁹⁹ Serbiens konstitution, art. 25.

¹⁰⁰ UD, s. 8.

¹⁰¹ Serbiens ombudsman, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2019*, 2020-03-15, s. 12, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

¹⁰² USDOS, 2020-03-17, s. 2.

att brottsmisstänkta hade utsatts för elektriska chocker under förhör.¹⁰³ FN:s särskilda rapportör mot tortyr noterade också flera anklagelser om tortyr och illabehandling under polisförhör efter sitt besök i landet i början av 2019.¹⁰⁴

För mer information rekommenderas följande rapporter:

- Europarådet, *Report to the Government of Serbia on the visit to Serbia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 31 May to 7 June 2017*, 2018-06-21, <https://rm.coe.int/16808b5ee7>
- United Nations Human Rights Council (OHCHR), *Visit to Serbia and Kosovo. Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment*, 2019-01-25, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UN-DOC/GEN/G19/019/18/PDF/G1901918.pdf?OpenElement>

3.8.3 Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar

Det har tidigare inte identifierats några omständigheter som medfört att Migrationsverket haft anledning att ta ställning till huruvida det i utlänningsrättslig mening råder väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar av våldsam art i Serbien.

Organiserad brottslighet förekommer och landets moderna historia såg en våg av organiserad brottslighet som i stor utsträckning influerade statsapparaten under 1990-talet. För att kringgå internationella sanktioner blev Milošević-regimen beroende av kriminella nätverk, och det utdragna kriget på Balkan under 1990-talet bidrog till att flera av regionens länder, däribland Serbien, erfor en intensifiering av organiserad brottslighet.¹⁰⁵ Mäktiga kriminella grupper, nätverk och affärsverksamheter etablerade sig i landet, bl.a. genom ett stundtals nära samarbete med serbiska myndigheter.¹⁰⁶ Organiserad brottslighet har fortfarande ett fäste i landet och är vanligen kopplad till narkotikahandeln.¹⁰⁷ I vissa fall förekommer misstankar om att enskilda politiker, poliser och domare har kopplingar till kriminell verksamhet, och antalet fällande domar kopplade till organiserad brottslighet är låg.¹⁰⁸ Våldsnivåerna till följd av sådan verksamhet är betydligt lägre i dagsläget än under Milošević.¹⁰⁹

¹⁰³ Europarådet, *Report to the Government of Serbia on the visit to Serbia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 31 May to 7 June 2017*, 2018-06-21, s. 3, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

¹⁰⁴ United Nations Human Rights Council (OHCHR), *Visit to Serbia and Kosovo. Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment*, 2019-01-25, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-07-30).

¹⁰⁵ Šrbac, Katarina et al., *Organized crime in Western Balkans – Case Serbia*, Ministry of Defence of Republic of Serbia, 2016, s. 51–52, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

¹⁰⁶ Allum, Felia & Gilmour, Stan, *Handbook of Organised Crime and Politics*, Edward Elgar Publishing, 2019. s. 96.

¹⁰⁷ Obokata, Tom et al., Serbia's Action against Transnational Organised Crime, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, juni 2016, s. 15, [url](#) (Hämtad 2019-07-10).

¹⁰⁸ EU-kommissionen, s. 4.

¹⁰⁹ Center for Advanced Legal Studies.

3.8.4 Miljökatastrofer

Det råder inte några omfattande miljökatastrofer i Serbien.

4 Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter

4.1 Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet

Migrationsverket har tidigare gjort en analys av den serbiska rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet där följande slutsatser presenteras.

Rättsvårdande myndigheter finns på plats i Serbien och åtnjuter demokratisk legitimitet och full territoriell kontroll.¹¹⁰

Den serbiska polisen har ett legalt ramverk, en organisatorisk struktur och resurser som tillsammans borrar för att dess kapacitet kan anses vara adekvat för att möta samhällets grundläggande krav. Ett antal integritetshotande faktorer kan dock identifieras. Det förekommer politiskt inflytande, det finns en kultur av korruption och det förekommer brister i agerande och bemötande av samhällets särskilt utsatta grupper (hbtq-personer, romer och våldutsatta kvinnor och barn). Dessa omständigheter kan verka försvårande för enskilda medborgares möjligheter att tillgodogöra sig sina rättigheter. Det bedrivs dock förbättringsarbeten som adresserar dessa problem. Uppgifter om grova övergrepp från polispersonal är ovanliga i tillgänglig rapportering, men det förekommer i samband med frihetsberövanden och förhör, vilket sporras av en rättskultur där erkännanden har ett exklusivt bevisvärde. Interna kontrollmekanismer finns på plats, men deras oberoende och effektivitet kan ifrågasättas.¹¹¹

Åklagar- respektive domstolsväsendet finns representerat över hela Serbien och agerar i princip självständigt och opartiskt. Åklagare och domare tillsätts i enlighet med särskild rättslig reglering och har i grunden adekvat utbildning och erfarenhet. Åklagare saknar dock generellt utredningskapacitet och har svårt att fylla rollen som förundersökningsledare. Kvalitén i många domslut påverkas negativt av bl.a. avsaknaden av tydlig praxis, vilket öppnar upp för avvikande tolkningar av lagen hos enskilda domare. Kvalitén i institutionernas arbete påverkas dock framförallt av omfattande kapacitetsbrister. Hög arbetsbelastning och bristfällig administration påverkar effektiviteten och kvalitén i utredningar såväl som domslut. Det skapar även en situation där handläggningstiderna i brott- och civilmål riskerar att bli mycket långa. Integritetshämmande faktorer inom åklagar- och domstolsväsendet är politiskt inflytande, nepotism och korruption.¹¹²

¹¹⁰ Migrationsverket, *Serbien – rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-08-21, s. 49–50, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

¹¹¹ Ibid.

¹¹² Ibid.

Sammanfattningsvis finns ett fungerande rättsväsende på plats i Serbien trots identifierade problemområden. Funktionsdugligheten kan dock värderas på ett annat sätt när det kommer till särskilda fall som innehåller politiskt känsliga beståndsdelar, eller där en part har stort informellt inflytande genom ekonomiska eller sociala resurser eller organiserad brottslighet. Bristande representation och kunskap skapar en situation där hbtq-personer, offer för våld i nära relationer och romer kan stöta på problem i att få sina rättigheter respekterade av myndigheterna. Det senare exemplet rör sig dock om tjänstefel på individnivå och inte ett systematiskt eller institutionaliserat missbruk.¹¹³

Alla som anser sig ha fått sina rättigheter kränkta av staten eller dess administrativa institutioner kan upprätta en anmälan hos ombudsmannen. Den serbiska ombudsmannen har dock ingen jurisdiktion att överse rättsliga myndigheters arbete, vilka är undantagna ombudsmannens tillsynsmandat i enlighet med bl.a. konstitutionen.¹¹⁴ Enligt konstitutionen ska internationella åtaganden vara en del av nationell lagstiftning, och med anledning av Serbiens medlemskap i Europarådet blir Europadomstolen den yttersta garanten för mänskliga rättigheter efter att nationella rättsmedel uttömts.¹¹⁵

För den fullständiga analysen av den serbiska rätts- och säkerhetssektorn, se:

- Migrationsverket, *Serbien: rätts- och säkerhetssektorn*, 2019-08-21, <https://lifosex-tern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43509>

Även följande rapport utvärderar den serbiska rätt- och säkerhetssektorn:

- Europarådet, Groups of States against Corruption (GRECO), *Fourth Evaluation Round. Corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors*, 2019-04-02, <https://rm.coe.int/grecorc4-2019-5-fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respe/168093bc55>
- Open Society Foundation, *When Law doesn't Rule. State Capture of the Judiciary, Prosecution, Police in Serbia*, 2018, <https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/23713906-635a-429d-9107-4a9b05023378/when-law-doesn't-rule-20181009.pdf>

5 Non-refoulement

Serbien har undertecknat såväl 1951 års Genèvekonvention som 1967 års New York-protokoll. I artikel 3 i den nationella lagstiftningen om asyl och temporärt skydd stadgas att lagen ska tolkas i enlighet med internationella konventioner och internationell humanitär rätt. Artikel 6 i samma lag innehåller dessutom ett uttryckligt förbud mot refoulement.¹¹⁶

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Serbien, Protector of Citizens, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2016*, 2016, s. 6–7, [url](#) (Hämtad 2019-07-10).

¹¹⁵ Serbiens konstitution, art. 194.

¹¹⁶ UNHCR, *Law on Asylum and Temporary Protection*, art. 3 och art. 4, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

Serbien har inte traditionellt sett varit en destination för asylsökande men har de senaste åren tagit emot allt fler asylsökande och har ett asylsystem under uppbyggnad. Den senaste utvärdering av European Council on Refugees and Exiles och Belgrade Center for Human Rights (BCHR) ger en detaljerad redogörelse för systemets uppbyggnad inklusive tillämpandet av principen om non-refoulement. Mottagningssystemet bedöms som i huvudsak tillfredsställande men det rapporteras om brister i access till själva asylprocessen.¹¹⁷

Humanitära organisationer pekade under 2019 på bristande kapacitet och kunskap hos serbiska myndigheter avseende hanteringen av potentiella asylsökande. Vid landgränserna mot Bulgarien och Nordmakedonien och vid Belgrads internationella flygplats nekades cirka 2 000 individer från att resa in i landet.¹¹⁸ I vilken utsträckning det handlade om personer som avsett att söka asyl är dock oklart. Enligt en rapport från organisationen BCHR minskade bruket av "push backs" och kollektiva avvisningar från gränsområdena till Nordmakedonien, Bulgarien och Montenegro under 2019. Alltjämt utgör dock tillträde till serbiskt territorium i syfte att ansöka om asyl ett problem. Det mest uppmärksammade fallet under 2019 avsåg en grupp afghaner som utomrättsligt återsändes till Bulgarien. Det bör dock betonas att det inte rörde sig om asylsökande utan om individer som uttryckt att de avsåg att transitera serbiskt territorium i syfte att söka asyl i EU.¹¹⁹

¹¹⁷ Asylum Information Database (AIDA), *Country Report: Serbia*, 2019, s. 14 ff., [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

¹¹⁸ USDOS, 2020-03-17, s. 17.

¹¹⁹ BCHR, *Access to the Territory and Push Backs*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-07-24).

Källförteckning

Elektroniska källor

Asylum Information Database (AIDA), *Country Report: Serbia*, 2019, https://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_sr_2019update.pdf (Hämtad 2020-07-24)

Balkan Insight, *Why Everyone Lost Out in Serbia's Elections*, 2020-06-25, <https://balkaninsight.com/2020/06/25/why-everyone-lost-out-in-serbias-elections/> (Hämtad 2020-07-23)

Balkan Insight, *Serbia's Ruling Party Takes Over Northern Province*, 2016-04-27, <https://balkaninsight.com/2016/04/27/vucic-took-over-vojvodina-and-majority-of-municipalities-04-26-2016/> (Hämtad 2019-04-08)

Belgrade Centre for Human Rights (BCHR), *Access to the Territory and Push Backs*, 2020, <http://www.asylumineurope.org/reports/country/serbia/access-territory-and-push-backs> (Hämtad 2020-07-24)

BCHR, *Human Rights in Serbia 2019*, 2020, <http://www.bgcentar.org.rs/bgcentar/eng-lat/wp-content/uploads/2014/01/Human-Rights-in-Serbia-2019.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report – Serbia*, 2020-04-29, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_SRB.pdf (Hämtad 2020-07-23)

Brujic, Marija, *EU Integration and the Serbian Orthodox Christianity: Socio-anthropological Perspectives*, *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 16(47): 32–46, januari 2017, https://www.researchgate.net/publication/318217219_EU_Integration_and_the_Serbian_Orthodox_Christianity_Socio-anthropological_Perspectives (Hämtad 2020-08-14)

Center for Investigative Journalism of Serbia (CINS), *Financing the media*, 2020, <https://www.cins.rs/en/topics/media/financing-the-media/> (Hämtad 2020-07-23)

CINS, *Pressures on journalists*, 2020, <https://www.cins.rs/en/topics/media/pressures-on-journalists/> (Hämtad 2020-07-23)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0032&from=sv> (Hämtad 2020-07-30).

Europarådet, *Advisory Committee on the Framework Convention for the Protection of National Minorities. Forth Opinion on Serbia adopted on 26 June 2019*, 2019-12-8, <https://rm.coe.int/4th-op-serbia-en/16809943b6> (Hämtad 2020-07-30)

Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-07-24, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/114/signatures?p_auth=BP0IGpH5 (Hämtad 2020-07-24)

Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 187*, 2020-07-24, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/187/signatures?p_auth=BP0IGpH5 (Hämtad 2020-07-24)

Europarådet, *Report to the Government of Serbia on the visit to Serbia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 31 May to 7 June 2017*, 2018-06-21, <https://rm.coe.int/16808b5ee7> (Hämtad 2020-07-24)

EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document. Serbia 2019 Report*, 2019-05-29, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20190529-serbia-report.pdf> (Hämtad 2019-05-29)

Euronews, *'I'm not giving up': Belgrade Pride calls for Serbia to address LGBT rights*, 2019-09-17, <https://www.euronews.com/2019/09/16/i-m-not-giving-up-belgrade-pride-calls-for-serbia-to-address-lgbt-rights> (Hämtad 2020-08-14)

European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of Serbia Subject to Interim Follow-up*, 2020-06-02, <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8275> (Hämtad 2020-07-30)

FN:s utvecklingsprogram (UNDP), *Being LGBTI In Eastern Europe: Serbia Country Report. A participatory review and analysis of the legal, institutional, policy and socio-economic environment for lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex people, and civil society*, 2017-11-28, [https://www.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_RS_Being_LGBTI_in_SERBIA%20report_web%20version.eng%20\(1\).pdf](https://www.undp.org/content/dam/serbia/Publications%20and%20reports/English/UNDP_RS_Being_LGBTI_in_SERBIA%20report_web%20version.eng%20(1).pdf) (Hämtad 2019-06-17)

Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Serbia*, 2020-03-04, <https://freedomhouse.org/country/serbia/freedom-world/2020> (Hämtad 2020-07-23)

International Labour Organization (ILO), *Constitution of the Republic of Serbia*, <https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/74694/119555/F838981147/SRB74694%20Eng.pdf> (Hämtad 2019-04-08)

LGBTI Equal Rights Association for Western Balkans and Turkey (ERA), *Serbia*, 2016-11-15, <https://www.lgbti-era.org/content/serbia> (Hämtad 2020-07-23)

ERA, *List of organizations in Serbia*, [odaterad], <https://www.lgbti-era.org/sites/default/files/pdffdocs/0034%202011%20ENG%20LGBT%20Organizations%20in%20Serbia.pdf> (Hämtad 2020-07-23)

Migrationsverket, *Serbien – rätts- och säkerhetssektorn (version 1.0)*, 2019-08-21, <https://lifosystem.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43509> (Hämtad 2020-07-24)

New Europe, *Serbian Orthodox church protests religious freedom bill in Montenegro*, 2019-12-24, <https://www.neweurope.eu/article/serbian-orthodox-church-protests-religious-freedom-bill-in-montenegro/> (Hämtad 2020-07-23)

Obokata, Tom et al., Serbia's Action against Transnational Organised Crime, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, juni 2016, https://www.researchgate.net/publication/304711751_Serbia's_Action_against_Transnational_Organised_Crime (Hämtad 2019-07-10)

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) & Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), *ODIHR Special Election Assessment Mission. Republic of Serbia – Parliamentary Elections, 21 June 2020. Statement of Preliminary Findings and Conclusions*, <https://www.osce.org/files/f/documents/8/e/455155.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

OSSE/ODIHR, *Republic of Serbia. Early Parliamentary Elections 24 April 2016. OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report*, 2016-07-29, https://www.osce.org/files/f/documents/c/a/256926_0.pdf (Hämtad 2020-07-24)

OSSE/ODIHR, *Republic of Serbia. Early Parliamentary Elections 16 March 2014. OSCE/ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report*, 2014-05-22, <https://www.osce.org/files/f/documents/0/5/118968.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

OSSE/ODIHR, *Republic of Serbia Parliamentary Elections 2020. ODIHR Needs Assessment Mission Report 12-15 November 2019*, 2019-12-20, <https://www.osce.org/files/f/documents/8/a/442735.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

Regional Cooperation Council, *Balkan Barometer 2019*, 2019, https://www.rcc.int/seeds/files/RCC_BalkanBarometer_PublicOpinion_2019.pdf (Hämtad 2020-07-23)

Reporters without borders (RSF), *Serbia*, [odaterad], <https://rsf.org/en/serbia> (Hämtad 2020-07-23)

Serbian Monitor, *320 women killed as a result of domestic violence in Serbia in the last 10 years*, 2019-05-20, <https://www.serbianmonitor.com/en/320-women-killed-as-a-result-of-domestic-violence-in-serbia-in-the-last-10-years/> (Hämtad 2020-08-13)

Serbien, Lagstiftande organ, *Law on the Prohibition of Discrimination*, 2009, https://www.legislationline.org/download/id/5671/file/Serbia_Law_Prohibition_Discrimination_en.pdf (Hämtad 2019-06-14)

Serbien, Ministry for Human Rights, *The Law on the Protection of Rights and Freedoms of National Minorities*, 2002-02-27, <http://ravnopravnost.gov.rs/wp-content/download/law-national-minorities-serbia.pdf> (Hämtad 2020-07-30)

Serbien, National Assembly of the Republic of Serbia, *Composition*, [odaterad], <http://www.parlament.gov.rs/national-assembly/composition.3686.html> (Hämtad 2020-07-23)

Serbien, National Assembly of the Republic of Serbia, *Jurisdiction, competences and duties of the National Assembly*, [odaterad], <http://www.parlament.gov.rs/national-assembly/role-and-mode-of-operation/jurisdiction.501.html> (Hämtad 2020-07-23)

Serbien, Protector of Citizens, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2016*, 2016, https://www.ombudsman.org.rs/attachments/article/134/Introduction_2016%20Annual%20Report.pdf (Hämtad 2019-07-10)

Serbien, The President of the Republic of Serbia, *Responsibilities*, [odaterad], <https://www.predsednik.rs/en/president/responsibilities> (Hämtad 2020-07-23)

Serbiens ombudsman, *Regular Annual Report of the Protector of Citizens for 2019*, 2020-03-15, <https://www.ombudsman.org.rs/attachments/article/175/Regular%20Annual%20Report%20of%20the%20Protector%20of%20Citizens%20for%202019%20pdf.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

Štrbac, Katarina et al., *Organized crime in Western Balkans – Case Serbia*, Ministry of Defence of Republic of Serbia, 2016, http://www.odbrana.mod.gov.rs/odbrana-stari/vojni_casop-isi/arhiva/VD_2016-4/68-2016-4-06-Strbac.pdf (Hämtad 2020-07-24)

SVT Nyheter, *Serbiens parlament stormades vid protester*, 2020-07-08, <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/serbiens-parlament-stormades-vid-protester-1> (Hämtad 2020-07-23)

The Economist Intelligence Unit, *Democracy Index 2019*, 2020, <https://www.eiu.com/topic/democracy-index> (Hämtad 2020-07-23)

The Guardian, *Serbia gets its first female – and gay – prime minister*, 2017-06-15, <https://www.theguardian.com/world/2017/jun/15/serbia-gains-its-first-female-and-gay-prime-minister-ana-brnabic> (Hämtad 2020-07-23)

United Nations Human Rights Council (OHCHR), *Visit to Serbia and Kosovo. Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment*, 2019-01-25, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UN-DOC/GEN/G19/019/18/PDF/G1901918.pdf?OpenElement> (Hämtad 2020-07-30)

United States Department of State (USDOS), *2019 Report on International Religious Freedom: Serbia*, 2020-06-10, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/05/SERBIA-2019-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf> (Hämtad 2020-07-23)

USDOS, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Serbia*, 2020-03-17, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/SERBIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], *Aktuell politik*, 2020-07-10, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/serbien/aktuell-politik/> (Hämtad 2020-07-23)

UI, Landguiden [betaltjänst], *Politiskt system*, 2020-07-10, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/serbien/politiskt-system/> (Hämtad 2020-07-23)

UI, Landguiden [betaltjänst], *Modern historia*, 2019-02-15, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/serbien/modern-historia/> (Hämtad 2020-07-23)

United Nations Treaty Collection, *12. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty*, 2020-07-23,

https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-12&chapter=4
(Hämtad 2020-07-23)

UNHCR, *Law on Asylum and Temporary Protection*, [odaterad], <http://www.unhcr.rs/media/docs/2018/LawOnAsylumAndTemporaryProtectionRS.pdf> (Hämtad 2020-07-24)

UNWOMEN, *Serbia*, [odaterad], <https://eca.unwomen.org/en/where-we-are/serbia> (Hämtad 2020-07-23)

Utrikesdepartementet (UD), *Serbien – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situation per den 30 juni 2018*, 2019-02-20, <https://www.regeringen.se/49153f/contentassets/cc03d6588e0f4223bfdc34cce65ea144/serbien---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2018.pdf> (Hämtad 2020-07-23)

Washington Post [betaltjänst], *Serbia's prime minister just became president. What's wrong with this picture*, 2019-04-04, https://www.washingtonpost.com/gdpr-consent/?destination=%2fnews%2fmonkey-cage%2fwfp%2f2017%2f04%2f04%2fserbias-prime-minister-just-became-president-whats-wrong-with-this-picture%2f%3f&utm_term=.3b94e2db80c2 (Hämtad 2020-07-23)

Women Against Violence Europe (WAVE), *Wave Country Report 2019*, december 2019, https://www.wave-network.org/wp-content/uploads/WAVE_CR_200123_web.pdf (Hämtad 2020-08-13)

World Population Review, *Countries that Recognize Kosovo 2020*, 2020, <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/countries-that-recognize-kosovo> (Hämtad 2020-07-23)

Muntliga källor

Center for Advanced Legal Studies, samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-01

Civil Rights Defenders (CRD), samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-02

Initierad källa (A), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27

Initierad källa (B), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27

Initierad källa (C), samtal i Belgrad, Serbien, 2018-02-27

Kvinna till Kvinna, samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-03-02

Lawyers' Committee for Human Rights (YUCOM), samtal med företrädare i Belgrad, Serbien, 2018-02-29

Tryckta källor

Allum, Felia & Gilmour, Stan, *Handbook of Organised Crime and Politics*, Edward Elgar Publishing, 2019

Bilaga

Serbien

Centrala internationella överenskommelser ¹²⁰	Datum för ratificering/accession/succession
FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2001-03-12
Fakultativt protokoll till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	2006-09-26
FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter	2001-03-12
Andra fakultativa protokollet till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter syftande till dödsstraffets avskaffande	2001-09-06
FN:s konvention till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden	2011-05-18
FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor	2001-03-12
FN:s konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering	2001-03-12
FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter	2001-03-12
FN:s konvention för skydd av migrantarbetares och deras familjers rättigheter	Ej ratificerad
FN:s konvention om barnets rättigheter	2001-03-12
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	2009-07-31
FN:s flyktingkonvention ¹²¹	2001-03-12
Protokollet av 1967 om flyktingars rättsliga ställning ¹²²	2001-03-12
Amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter ¹²³	Ej relevant
Andra tilläggsprotokollet till den amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter för att avskaffa dödsstraffet ¹²⁴	Ej relevant

¹²⁰ Informationen om FN-traktat är hämtad från OHCHR:s ”Treaty Body Database”, tillgänglig via: [url](#) (Hämtad 2020-08-04).

¹²¹ United Nations Treaty Collection, 2. *Convention relating to the Status of Refugees*, data hämtad: 2020-08-11, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹²² UNHCR, 5. *Protocol Relating to the Status of Refugees*, 2011-06-22, [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹²³ Organization of American States (OAS), *American Convention on Human Rights “Pact of San Jose, Costa Rica”* (B-32), [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹²⁴ OAS, A-53: *Protocol to the American Convention on Human Rights to Abolish the Death Penalty*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

Centrala internationella överenskommelser ¹²⁰	Datum för ratificering/accession/succession
Inter-amerikanska konventionen om att förebygga och bestraffa tortyr ¹²⁵	Ej relevant
Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna ¹²⁶	2004-03-03
Tillägsprotokoll nr 6 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna gällande avskaffande av dödsstraff ¹²⁷	2004-03-03

¹²⁵ OAS, A-51: *Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture*, [odaterad], [url](#) (Hämtad 2020-08-11).

¹²⁶ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 005*, 2020-08-04, [url](#) (Hämtad 2020-08-04).

¹²⁷ Europarådet, *Chart of signatures and ratifications of Treaty 114*, 2020-08-04, [url](#) (Hämtad 2020-08-04).